

dit rationem debiti superioris, Dei scilicet, vel parentis. vii, 661, n. 21.
Gratitudo, pietas, observantia, dulcia, et aliae virtutes quae respectu hominum distinguuntur specie, respectu Dei adjuvantur in una virtute religionis. vii, 662, n. 22.
Gratitudo deficit a iustitia commutativa in ratione debiti. viii, 84, n. 11.

GRAVITAS.

Gravitas peccatorum ex conversione ad obiectum, non ex aversione sumitur. v, 724, n. 94.

GREGORIUS.

Quare respicit Gregorius vocari universalis episcopus. vii, 209, n. 24.

GULOSUS.

Gulosus, vide luxuriosus.

GUSTUS.

Gustus corporis gloriosi, vide corpus.

GUTTA.

Gutta sanguinis Christi propter unionem ad Verbum pro redemptione generis humani suffecisset. viii, 56, n. 14.

GYMNASIA.

Gymnasia liberarum disciplinarum turres in Scriptura sacra vocantur. vii, 944, n. 7.

H.

HABITUALIS.

Habitualis relatio in finem, vide relatio finis.

Habitualis relatio in Deum compatitur cum peccato veniali. v, 113, n. 13; 151, n. 46; 156, n. 56.

Habitualis relatio in Deum non dicit influxum in actum, sed meram concomitantiam cum illo. v, 113, n. 13; 151, n. 46.

Habitualis ordinatio in Deum inventa in peccato veniali non se habet mere concomitanter in subjecto, sed aliquo modo influxive. v, 151, n. 46.

HABITUDO.

Habitudo ad volita creata non est necessaria in Deo. iii, 230, n. 21.

Habitudo, vide actus immanentes et intellectio.

HABITUS.

Habitus mere existens in subjecto, et non operans, cum dictamine ad oppositum compatitur. v, 114, n. 15; 125, n. 34.

Habitus tractu temporis per introgressum contrariorum minuuntur, et corrumpuntur. v, 128, n. 42.

Habitus virtutum et vitiorum non habent pro genere predicabili de ipsis habitum entitative sumptum (hoc enim subjectum est, non genus) sed habitum ut moralem. v, 643, n. 13.

Habitus adaequate dividitur in bonum et malum, vitium et virtutem, non autem datur habitus indifferens. v, 798, n. 22.

Habitus et dispositio primo, et per se important convenientiam, vel inconvenientiam ad naturam: ex consequenti respiciunt actum, vel operationem. vi, 242, n. 3, vide dispositio.

Habitus quomodo differat a potentia, secunda specie qualitatis, et cur a philosopho in primo loco collocetur. vi, 250, n. 32.

Habitus quod subjectum debeat habere. vi, 253, n. 1.

Habitus operativi non sunt capacia membra externa corporalia, quia non habent indifferentiam consuetudine superabilem, quae necessario requiritur ad subjectum habitus. vi, 256, n. 7, 8.

Habitus in quo distinguatur ab auxilio efficaci. vi, 253, n. 30.

Habitus dantur in potentiis sensitivis appetitivis quatenus moventur a ratione, et etiam possunt dari ex eadem ratione in potentiis sensitivis apprehensivis interioribus. vi, 256, n. 10.

Non autem in exterioribus. vi, 261, n. 37.

Habitus debet esse difficile mobilis essentialiter, et ex principio specificativo, primo scilicet, et per se, seu per modum actus primi, non autem per modum actus secundi, et ut habens derivatam ab alio principio essentialem immobilitatem. vi, 272, n. 6, vide demonstratio et visio beata.

Habitus quomodo sit difficile mobilis, vide mobile.

Habitus non addit potentiae virtutem in linea, et specie potentiae, sed actuationem, et determinationem ad actum eliciendum. vi, 289, n. 34.

Habitus et potentia unam integram causam efficiunt indivisibiliter respectu actus eliciendi. vi, 286, n. 26.

Habitus non solum ad substantiam actus concurrat, sed etiam ad modum. vi, 291, n. 40; 80, n. 23.

Habitus disponit potentiam, et in actum intensiorem ipso habitu porumpat, et ad hunc conatum habendum, a quibus causis applicetur potentia, vi, 291, n. 39; 293, n. 1.

Habitus non est subjectum virtutis, sed genus. vi, 374, n. 8.

Habitus et actus si considerentur entitative, ut solum quoad supra praedicata entitative, non se habent ut genus, sed ut fundamentum moralitatis, vel subjectum: si vero considerentur, ut dirigibiles per regulas rationis, sic sunt genera ad diversos modos moralitatis. vi, 383, n. 33.

Habitus non solum in linea naturae, sed in genere moris etiam sunt operativi, et non mere relativi, ut putavit Scotus. vi, 384, n. 35; 344, n. 1.

Habituum augmentum, vide extensio et intensio.

Habitus quando extensive augeantur per assuefactionem ad talem materiam, et quando per assuefactionem solummodo extrinsecam ei impedimenta tollantur. vi, 312, n. 47.

Habitus intellectivi evidentes uno actu solum

possunt generari, licet subjectum recipiens ad exercendum illum prompte requirat multipliciter actuum: habitibus autem pertinentes ad appetitum, ut virtutes, et etiam habitus opinionis, pluribus actibus indigent, ut generentur. vi, 345, n. 4.

Habitus quando pluribus actibus indiget ut generetur, per priores actus non generatur, sed per ultimum; priores autem tantum disponunt subjectum ad illum, causantque quamdam qualitatem, quae ad speciem dispositionis pertinet; et quomodo hoc fiat. vi, 346, n. 6.

Habitus contrariatur formaliter alii habitui; actui vero non opponitur formaliter, sed effective. vi, 362, n. 2.

Habitus duo contrarii bene compatiuntur, in eodem subjecto simul in gradibus remissis, ut habitus vitii et virtutis: sed hoc intelligitur entitative et physice, non moraliter. Duo vero actus oppositi nullo modo compatiuntur, quia non solum opponuntur ut forma, sed ut motus. vi, 363, n. 6, 7.

Habitus non expelluntur unico actu opposito, sed pluribus. Quod intelligitur non de habitibus infusis, qui unico actu opposito expelluntur, sed de acquisitis. vi, 362, n. 4.

Habitus corrumpuntur per se a contrariis habitibus oppositis formaliter. vi, 361, n. 1.

Habitus per accidens corrumpuntur ex defectu causae conservantis, et ex defectu exercitii, et per oblivionem. vi, 363, n. 8.

Habitus existentes in parte spiritali non corrumpuntur ex destructione subjecti, id est, hominis, sed manent in anima separata. vi, 365, n. 17, vide scientia et species intentionales.

Habitus intellectuales, vide ars, habitus, primorum principiorum, opinio, prudentia, scientia et virtus intellectualis.

Habitus intellectuales perfectiores sunt habitibus virtutum moralium specificative et in quantum intellectuales; virtutes autem morales excedunt ipsos habitus intellectuales quod denominationem virtuosum et boni tenent ex parte subjecti. vi, 382, n. 31; 682, n. 46; 557, n. 11.

Habitus intellectualis vocatur lumen, quo potentia determinatur ad cognoscendum obiectum determinatum. vi, 437, n. 6; 438, n. 7.

Habitus intellectualis non est collectio specierum, neque aliqua species, sed qualitas distincta ordinans illas sub tali immaterialitate. vi, 437, n. 6; 438, n. 7.

Habitus intellectuales practici, vide ars et prudentia.

Habitus intellectuales manent in homine post hanc vitam, licet non maneant quoad dependentiam a phantasmatibus. vi, 568, n. 4, vide species intentionales.

Habitus virtutum, et vitiorum, vide virtus et vitium.

Habitus primorum principiorum non augentur extensive. vi, 296, n. 10; 303, n. 22, vide extensio.

Habitus primorum principiorum nulla deceptione, aut oblivione corrumpuntur, quia non datur assensus oppositus illis. vi, 365, n. 16, vide habituum corruptio.

Habitus primorum principiorum est distinctus ab intellectu, et speciebus. vi, 440, n. 14.

Et est acquisitus, non innatus. vi, 442, n. 19.

Et quo sensu dicatur naturalis. vi, 446, n. 29.

Habitus primorum principiorum est virtus intellectualis. vi, 445, n. 26.

Ad habitum primorum principiorum generandum non sufficit simplex apprehensio terminorum, sed requiritur iudicium, nec iste habitus innititur inductioni tamquam rationi formali, sed tamquam conditioni, et hoc in aliquibus tantum principiis. vi, 450, n. 4.

Habitus primorum principiorum unico tantum actu generatur. vi, 450, n. 7.

Habitus primorum principiorum non solum ponitur pro principiis particularibus scientiarum naturalium, sed etiam pro communissimis principiis, etiam metaphysicæ, et mathematicæ. vi, 453, n. 15.

Habitus primorum principiorum speculativorum unicus est pro omnibus principiis, quia innituntur eidem rationi formali omnia principia, et sunt ejusdem immaterialitatis quoad se, licet non quoad manifestationem conclusionum; habitus autem principiorum practitorum, qui est syndæresis, distinctus est ab habitu primorum principiorum speculativorum. vi, 457, n. 26, vide syndæresis.

Habitus primorum principiorum est species subalterna sub se continens habitum primorum principiorum speculativorum, et syndæresim. vi, 460, n. 34.

Habitus supernaturalis dat totam virtutem agendi potentiæ, quam elevat, et quare. vi, 246, n. 12; 276, n. 2.

Et in hoc differt etiam ab habitibus acquisitis. vi, 279, n. 7.

Habitus acquisiti non dispositive tantum, nec solum præparando objectum, aut tollendo impedimenta, sed primario effective influunt in operationem. vi, 276, n. 4.

Influuntque in substantiam actus, et speciem illius sub diverso modo a potentia, quatenus scilicet dant promptitudinem, et firmitatem. vi, 281, n. 15.

Habitus corporales, et species potentiarum apprehensivarum minuuntur, et corrumpuntur ex nimia alteratione corporali, quia dependent ex dispositione recta organî, et temperamento primarum qualitatum. vi, 364, n. 11.

Habitus corporales appetitus qui etiam sunt morales, et non pure physici non corrumpuntur ex alteratione corporali, nisi destruat iudicium, et subjectio appetitus ad rationem. vi, 364, n. 12.

Habitus scientiæ, vide scientia.

Habitus opinionis, vide opinio.

Habitus artis, vide ars.

Habitus theologiæ, vide theologia.

Habitus piæ affectionis, vide pia affectio.

Habitus Angelorum, vide Angelus.

Habitus brutorum, vide brutum.

Habitus non manet destructa ratione formali sub qua. vii, 328, n. 12.

Habitus virtutis acquisitus non habet immediatam oppositionem cum peccato actuali. vii, 466, n. 83.

Habitus existens in una potentia potest se extendere ad hoc quod physice operetur in alia. vii, 761, n. 9.

Habitus inferior nunquam potest imperare superiori formaliter, bene tamen superiori virtualiter. vii, 749, n. 19.

Nullus habitus supernaturalis potest produci ab aliqua creatura tamquam a causa principali. viii, 257, n. 30.

Habitus ponitur ad auferendum indeterminationem potentiæ, vel dando illi totam virtutem, vel facilitatem. viii, 412, n. 19.

HADRIANUS.

Hadrianus nota temeritatis inuritur ab aliquibus circa assignationem finis ultimi peccati mortalis. v, 134, n. 3.

HÆCCEITAS.

An hæcceitas sit principium individuationis in Deo. iv, 588, n. 9.

Diversæ hæcceitates, quæ sunt in Angelis, nihil sunt aliud, quam plures individuationes, seu plures differentiæ individuales et substantiales. iv, 595, n. 18.

HÆRESIS.

Materia hæreseum varia et multiplex. i, 429, n. 1.

An ratio formalis in quam omnes hæreses conspirant, sit oppositio ad Ecclesiam, quatenus est proponens res fidei. i, 429, n. 1.

Hæreses inde oriuntur, quod Ecclesiæ non credunt. i, 434, n. 8.

Erravit Angelus, ut Pelagius credens ex se habere meritum de condigno, ut Deus sibi daret beatitudinem, si creditur Suarez. iv, 948, n. 31.

S. Thomas negat perpetuo errorem speculationum in Angelis intervenisse. iv, 953, n. 37.

Erravit ergo practice in quantum superbiuit. iv, 956, n. 41, vide Abailardus, Noetus et regula.

Hæreses omnes generaliter in exercitio auctoritatem summi pontificis negant. vii, 176, n. 4, vide Romanus pontifex.

Hæresis Anglicana refertur. vii, 177, n. 6.

Eadem refutatur, vii, 185, n. 19.

HÆRETICUS.

In hæretico non manet fides infusa quoad articulos quos credit, nec etiam quoad articulos quos non discredidit. vii, 107, n. 5.

Hæretici subversio et delictum est in sequendo proprium iudicium in rebus fidei sine attentione ad supremum caput Ecclesiæ. vii, 139, n. 1.

Hæretici recentiores ut Lutherus, Brentius et alii negarunt regulam exteriorem fidei in Ecclesia. vii, 140, n. 3.

Hæretici occulti quamdiu ab Ecclesia non condemnantur, et præscinduntur, sunt partes Ecclesiæ, et cum ipsa communicant in exteriori communicatione. vii, 252, n. 5.

Hæreticus sacerdos potest conficere sacramentum et absolvere in extrema necessitate. vii, 252, n. 6.

Non debet censeri hæreticus qui paratus est corrigi, et non est pertinax in hæresi. vii, 253, n. 8.

Hæreticorum fautores in his quæ ad hæresim ordinantur, ejusdem criminis censentur cum hæreticis in jure. vii, 257, n. 16.

Hæretici redarguendi non sunt ex sacra Scriptura quam ad libitum negant, vel

admittunt, sed ex apostolica traditione per quam constat de legitima Scriptura. vii, 271, n. 15.

Hæretici errabant asserendo esse inutile, et impium invocare sanctos, et hæc est antiquissima hæresis. vii, 68, n. 37.

HEBDOMAS.

Quomodo debeant intelligi hebdomades de quibus Daniel. i, 415, n. 14.

De præciso articulo temporis, quo illæ hebdomades incipiunt numerari. i, 416, n. 13.

Singulis septem annis (qui faciebant apud Judæos unam hebdomadem annorum) terra vacabat ab agricultura, et dicebatur annus ille sabbaticus, quia terra sabbatizabat, id est, non laborabat agricultura. i, 425, n. 27.

Ex septem hebdomadibus annorum quæ sunt annus fiebat jubilæus in quo omnes possessiones venditæ ad priores dominos revertebantur. i, 425, n. 27.

Circa illas hebdomades vide. i, 425, n. 26.

HEBRAICUS.

Hebraica editio in his in quibus consentit, saltem in sensu cum vulgata, recipienda est, secus si in aliquo ab illa dissentit. vii, 235, n. 46.

Quando vulgata edita est ex Hebræo, tunc erat Hebraica in sua puritate. vii, 286, n. 48.

HIERONYMUS.

S. Hieronymus vetus testamentum in Latinum ex Hebræo transtulit, novum autem Græcæ fidei reddidit, jubente Damaso papa, ex qua translatione, et veteri, Itala dicta, vulgata conflata est. vii, 264, n. 28.

Hieronymus defenditur contra Vasquez. viii, 233, n. 53.

HIERUSALEM.

Quomodo debeat intelligi desolatio et reedificatio Hierusalem, de quibus Daniel. i, 445, n. 12.

HISPANIA.

- In Hispaniam classes Salomonis veniebant ad urbem Tartessum. vii, 917, n. 12.
 Hispania ditissima auri et argenti temporibus Romanorum. vii, 919, n. 17.
 Imo abundans pretiosis gemmis. vii, 920, n. 18.
 Quanta Salomoni copia divitiarum ex Hispania accrescit. vii, 921, n. 21.
 Antiquitas studiorum ac litterarum in Hispania, maxime poesis. vii, 946, n. 12.

HISTORIA.

- Historia de femina in papam electa est falsa. vii, 243, n. 31.

HOMICIDIUM.

- Quid sit homicidium voluntarium, et casuale in rigore metaphysico. vii, 515, n. 8.
 Quidque secundum juris dispositionem. vii, 515, n. 9.
 Quomodo vulnus ex quo sequitur mors debeat esse grave, ut illud homicidium sit voluntarium, et non casuale. vii, 520, n. 40.
 Homicidium indirecte secutum ex influxu morali præstito ab intendente alium finem, quamvis malum, censendum est casuale respectu illius secundum juris dispositionem. vii, 756, n. 28.
 Nomine homicidii voluntarii in materia irregularitatis comprehenditur occisio hominis voluntaria etiam licita. vii, 731, n. 40.
 Quando occisio hominis facta in defensionem propriam comprehendatur sub homicidio. vii, 631, n. 41.

HOMO.

- Corpus hominis immediate factum est a Deo, sub ea organizatione qua humanum, id est, susceptivum et capax animæ rationalis. ii, 757, n. 10.
 Basilides, Cerinthus et Manichæi crediderunt corpus hominis formatum ab Angelis, et

hæc verba Dei: *Faciamus hominem, etc.* ad Angelos fuisse dicta. ii, 757, n. 10.

Utrum corpus hominis fuit formatum in instanti, vel successive. ii, 762, n. 10.

Corpus hominis fuit formatum de limo, aut luto, et non creatum ex nihilo, sed ex præjacente materia. ii, 762, n. 11.

Corpus humanum mixtum, et ideo ex materia quatuor elementorum factum. ii, 762, n. 11.

Homo medius inter corporales et spirituales creaturas, et ex omnibus participans. ii, 762, n. 11.

Corpus hominis formatum in dispositione perfecta, in qua homo posset operari, excolere terram, generare, gubernare. ii, 763, n. 12.

Primus homo, utpote totius humani generis caput in statu perfectissimo factus, in pulchritudine, temperamento, proceritate, ætate, vigore sensuum. ii, 763, n. 13.

Homo formatus in ætate juvenili, sicut homo triginta aut quadraginta annorum. ii, 763, n. 13.

Fabula Mosis Barcephæ, quod tanta fuerit proceritas primorum parentum, ut mare pedibus transierint. ii, 763, n. 13.

Lucidus putavit fuisse staturæ gigantæ. ii, 763, n. 13.

Error est dicere quod primi parentes caruerint visu ante peccatum. ii, 763, n. 13.

Habitudo ad voluta creato non est necessaria in Deo. iii, 230 n. 21.

Homo non potest sine efficaci auxilio operari, quomodo intelligendum. iii, 212, n. 27.

Homo quod ex inæqualitate gratiæ alius salvatur, alius non, quomodo explicatur in sensu catholico. iii, 213, n. 29.

Homo per quid meretur. iii, 555, n. 22.

Hominem viribus naturæ aliqua bona opera moralia facere non repugnat. iii, 735, n. 24.

Homo in statu innocentiae, vide diligo.

Non indigebat dono gratiæ superadditæ naturalibus bonis ad hoc ut diligeret Deum, super omnia, licet indigeret auxilio Dei ad hoc eum moventis. iv, 893, n. 32.

Homo, vide actio.
 Homo purus in pura natura peccans, vide ultimus et peccans finis.

Homo in pura natura non potest habere perfectam felicitatem, seu beatitudinem. v, 168, n. 14.

Homo licet extrinseco auxilio indigeat ad suam beatitudinem consequendam, quo non indigent aliæ res, nobilior est illis. v, 168, n. 14.

Non stat hominem converti ad Deum super:

naturaliter, quin Deus convertatur ad ipsum. v, 260, n. 39.

Homo in repentinis operatur secundum finem præconceptum. v, 486, n. 15.

Homo quid possit velle, et cognoscere sine gratia, et quid non, vide gratia, gratia specialis, intellectus et voluntas.

Homo nisi sit in natura integra, et sana, nequit pervenire ad perfectam beatitudinem consistentem in adeptione omnium virtutum, tam intellectualium, quam moralium, bene tamen potest consequi imperfectam beatitudinem. vi, 733, n. 35.

Homo habet potentiam libertatis ad omnia bona opera, non tamen ad illa habet sine gratia potentiam firmitatis, seu vires, et prima pars est contra Lutheranos, secunda contra Pelagianos. vi, 757, n. 3.

Homo ut reddatur dignus dilectione Dei, aliquo intrinseco indiget, ad hoc autem ut ei remittatur culpa sufficit gratia extrinseca supernaturalis ipsius voluntatis. vi, 773, n. 8.

Homo existens in peccato mortali an possit omnia peccata mortalia vitare, vide peccatum mortale.

Homo existens in peccato mortali, non tenetur statim poenitere, sed suo tempore (cum de hoc sit præceptum affirmativum, quia potest vitare quodlibet peccatum mortale designatum sine gratia, licet collective omnia, id est, cum continuatione, non possit omnia vitare sine illa. vi, 777, n. 7.

Homo in statu innocentiae non poterat peccare venialiter, quia donum justitiæ originalis fomitem auferebat. vi, 575, n. 7, vide justitia originalis.

Homo justus indiget, etiam speciali gratia ad vitandas graves tentationes, et implendum totam legem, licet talia auxilia frequentius illi dentur, quam peccatori, propter defectum indignitatis. vi, 586, n. 15.

Homo etiam in statu innocentiae indigebat auxilio speciali ad perseverandum, quia perseverantia ex prædestinatione est, et prædestinatio est specialis providentia. vi, 789, n. 12.

Homo obligatur ex lege naturali ad distribuendum unicuique juxta merita sua. vi, 899, n. 3.

Homo solum in Deo redditur stabilis. vii, 713, n. 6.

Homo in statu naturæ lapsæ indiget gratia sanante ad dilectionem Dei auctoris supernaturalis super omnia. vii, 418, n. 7.

Homo lapsus potest redire ad tantam dignitatem, quantum habuit in statu innocentiae. viii, 32, n. 80.

HONESTUS.

- Ratio boni honesti, et delectabilis invenitur etiam in finibus intermediis. v, 80, n. 784, n. 16.

HONOR.

- Honor nequit esse beatitudo. v, 164, n. 4, vide divitiæ, fama, potestas et voluptas.
 Honor, qui exhibetur sanctis, habet motivum specificativum in eis, quamvis ultimate transeat ad Deum. vii, 640, n. 80.
 Honor in quo differat a laude, secundum Aristotelem. vii, 629, n. 37.
 Honor duplex, latræ scilicet et dulci debetur Deo, et humanitati Christi, et quare. vii, 629, n. 37.
 Homo reddendo honorem Deo nunquam adquirit jus, quod habet Deus ut honoretur. viii, 26, n. 60.

HONORIUS.

- Honorius papa I an fuerit hæreticus Monothelita, non est certum, sed ab hæresi defenditur. vii, 611, n. 26.
 Damnatio illius in septima Synodo generali supposita videtur. vii, 241, n. 26.

HORA.

- Subditus qui ex sententia, et judicio prælati in casu an obligetur canonicas horas persolvere, omittit illas, non peccat. vi, 154, n. 37, vide officium divinum.
 Horæ canonicæ sic appellantur, quia certis diei temporibus juxta regulam Ecclesiæ preces a Deo offeruntur. vii, 806, n. 2.
 Horæ canonicæ componi possunt ex his quæ in Scripturis canonicis continentur, et ex his quæ componuntur ab Ecclesiæ doctoribus. vii, 807, n. 6.
 Optime sunt dispositæ quantum ad earum partes integrales. vii, 813, n. 2.
 Tantum sunt septem. vii, 813, n. 2.

HOSTIA.

De fide constat [hostia] consecrata corpus Christi contineri, sed a fide non creditur hanc hostiam in particulari esse consecratam, licet absolute et sine conditione adoranda sit. vii, 76, n. 52; 239, n. 21.

HUMANITAS.

Quando patres dicunt humanitatem Christi satisfacisse, non excludunt suppositum Christi Domini. viii, 53, n. 5.
 Humanitas fuit sanctificata ex unione ad Verbum. viii, 192, n. 7.
 Non redditur sancta modo infinito per gratiam unionis. viii, 200, n. 36.
 Humanitas ut gratificata per gratiam habitalem est constitutum capitis proximum formale in Christo. viii, 252, n. 12.
 Ex unione ad Verbum non recepit aliquam virtutem physicam, quam in se non haberet cum propria existentia. viii, 439, n. 7.
 Instrumentaliter causat nostram justificationem, et miracula. viii, 427, n. 7.
 Etiam prout existens in cælo concurrat, ut instrumentum physicum ad causandum ea quæ sunt in terra. viii, 429, n. 20.
 Non causat physice instrumentaliter causam in nobis mediantibus Angelis. viii, 430, n. 22.
 Potestas quam habet humanitas ad patranda miracula est aliquid reale creatum. viii, 428, n. 2.
 Hæc potestas, nec est qualitas completa materialis, aut spiritualis per modum permanentis, vel transeuntis communicata. viii, 430, n. 4.
 Nec est aliqua qualitas incompleta materialis, aut spiritualis. viii, 441, n. 15.
 Humanitas Christi constituitur in actu primo in ratione instrumenti physici, per motionem, aut elevationem Dei, seu usum passivum receptum in humanitate. viii, 442, n. 17.
 Non est causa principalis physica nostræ justificationis. viii, 452, n. 3.
 Non potest esse causa physica principalis donorum Spiritus sancti. viii, 455, n. 20.
 Est tamen causa physica instrumentalis. viii, 456, n. 23.
 Si ante assumptionem esset infecta aliqua culpa, malitiosoque habitu, posita unione totaliter mundaretur. viii, 487, n. 34.

Non fuit adoptata. viii, 619, n. 6.
 Fuit prædestinata ad unionem cum Persona Verbi. viii, 642, n. 4.
 Et si sit sancta sanctitate per essentiam, non tamen est sancta per essentiam. viii, 622, n. 23.

HUMIDUS.

Humidum radicale per esum arboris vitæ in statu innocentie purificaretur. v, 348, n. 47.

HUMILITAS.

Diabolus gratiæ Dei adversatus est, eo quod infensus esset virtuti humilitatis. iv, 953, n. 37.
 Angeli boni, e contra valde meruerunt eo quod humiliaverunt semetipsos, sese recognoscentes in gratia creatos. iv, 964, n. 13.
 Humilitas est virtus subjectata in voluntate, estque potentialis temperantiæ, sicut etiam continentia. vi, 424, n. 28, vide modestia et temperantia.
 Et est species modestiæ. vi, 488, n. 4.
 Humilitas in medio consistit, sicut omnes aliæ virtutes morales. vi, 734, n. 40.
 Humilitas non importat formaliter rationem dispositionis ad justificationem. vi, 886, n. 9.
 Humilitas est religio. viii, 697, n. 19.
 Præeminet tamen aliis virtutibus quæ sunt circa passiones. viii, 697, n. 20.

HYPOSTASIS.

Nomen hypostasis, personæ, suppositi, subsistentiæ, et primæ substantiæ, ad singulare in genere substantiæ pertinet. iv, 236, n. 1.
 Nomine hypostasis, seu substantiæ plures olim sunt decepti. iv, 238, n. 5.
 Nomina hypostasis, subsistentia, suppositum, res naturæ, etiam in creatis distinguuntur, non ex parte rei significatæ, sed ex parte modi significandi. Nec tamen sunt synonyma, quia habent originem ex diversis principiis. iv, 241, n. 11.
 Hypostasis non est idem, quod subsistentia, sed idem quod substantia. iv, 260, n. 19.

I.

IDEA.

Ideæ sunt plures in Deo ut attingunt res ideatas, licet sint unum entitative ex parte Dei. i, 630, n. 28.
 Visio beata attingit entitatem omnium idearum, quæ non sunt aliud a substantia Dei, non tamen attingit omnes ideas respective secundum quod denominantur ad creaturas, sed juxta modum penetrationis divinæ essentiæ plus vel minus vident de ideis divinis. i, 630, n. 28.
 Ideæ dantur in Deo, quia est agens intellectuale. iii, 3.
 Dantur plures non entitative, sed respective ad res ideatas. iii, 3.
 Dantur eorum omnium quæ Deus facit ideæ practice, respectu eorum quæ de facto fiunt, respectu vero possibilium cognoscitive tantum. iii, 3.
 Ideæ divinæ, vide Deus.
 Ideæ appellatione quid veniat. iii, 4, n. 1.
 Hujus nominis usus tam in Scriptura, quam in patribus et scholasticis. iii, 4, n. 1.
 Idearum necessitas declaratur. iii, 4, n. 2.
 Ideas in Deo ponendi, et prædestinationes prædeterminativas, eadem est ratio. iii, 5, n. 4.
 Ideæ definitio expenditur. iii, 2, n. 5.
 An sit conceptus objectivus. iii, 2, n. 6.
 Est conceptus formalis. iii, 6, n. 7.
 Et forma in mente artificis. iii, 6, n. 8.
 Quo modo consistit in conceptu. iii, 9, n. 13.
 Ideæ causalitatis differentiæ. iii, 10, n. 17.
 Cui ei causalitatis formalis extrinseca tribuenda. iii, 13, n. 23.
 In idea quomodo concurrat ratio causæ efficientis. iii, 14, n. 27.
 Formatur ex intentione ponendi aliquid in esse. iii, 14, n. 27.
 Quomodo respicit pro objecto ipsum ideatum. iii, 16, n. 20.
 Idea divina non est homogonea et adæquata creaturæ, repræsentative tamen et causative totum quod in creatura est continet. iii, 17, n. 32.
 Quomodo in Deo plures ideæ probantur. iii, 20, n. 4; 27, n. 20, 21.
 Idea in Deo non est creatura cognita objective. iii, 21, n. 5.
 Idea quo sensu divina essentia nuncupatur. iii, 22, n. 7.

Idea est divina essentia, ut est similitudo rerum eminentialis. iii, 24, n. 14.
 Est principium operandi artificis ut cognoscenti, et intendenti. iii, 24, n. 15.
 Idea potest esse rei dissimilis. iii, 28, n. 26.
 Idearum pluralitas in Deo a D. Thoma subtiliter probatur. iii, 34, n. 12.
 Ex quibus respectibus petenda. iii, 34, n. 12.
 Et in quo respectus illi fundari debeant. iii, 34, n. 13.
 Sumitur ex essentia divina, non ut est ratio cognoscendi ipsas creaturas, sed ut est res cognita diversimode comparabilis, et participabilis a creaturis. iii, 34, n. 14; 35, n. 15.
 Ideæ in Deo plures sunt non realiter et entitative, sed formaliter et in officio ideandi. iii, 31, n. 5.
 Idearum multiplicitas non officit divinæ simplicitati. iii, 31, n. 6.
 Ex Scripturis et patribus probatur. iii, 32, n. 7.
 Ratione. iii, 32, n. 8.
 In ideis ratio cognoscendi, et ratio causæ exemplaris quomodo distinguenda. iii, 38, n. 20.
 Idea, scientia, et ars divina differunt. iii, 45, n. 41, 42.
 Idearum pluralitas cur sumatur ex pluralitate materiali objectorum, et non ex ratione formali. iii, 45, n. 41.
 Idea quomodo est attributum et conceptus Dei. iii, 49, n. 50.
 Idea de pure possibilibus an detur in Deo. iii, 55, n. 2.
 Ideæ officium duplex. iii, 55, n. 2.
 Idea nisi fuisset ab æterno in Deo, nulla daretur veritas ab æterno. iii, 136, n. 15.
 Ideæ per prædefinitiones explicatæ. iii, 616, n. 4.

IDEM.

Quæ sunt eadem uni tertio sunt eadem inter se. iv, 54, n. 29.
 Quomodo id sit intelligendum. iv, 55, n. 31; 60, n. 37.

IDENTITAS.

Identitas, vide æqualitas, communicabilitas et idem.